

РЕШЕНИЕ
14 сентябрь 2022 ел

КАРАР
№54

«Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районның
«Шәрләрәмә авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр керту турында»
Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы
каары проекты хакында

«Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерацияндә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр керту турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2022 елның 14 мартаңдагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлendәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. “Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның “Шәрләрәмә авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында” Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы каары проектын (1 нче күшымта) гавами тыңлауларга чыгарырга.

2. Түбәндәгеләрне расларга:

- Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы каары проекты буенча гражданнарның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче күшымта);

- Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл

жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәру тәртибе (3 нче күшымта).

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советының түбәндәге составта каары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеме төзергә:

1. Хужина Н. Н. - төркем житәкчесе;
2. Эхмәтшина Р. Ф. - төркем әгъзасы;
3. Гайнетдинов м. с -- төркем әгъзасы;
4. Хәлиуллина С. А. - төркем әгъзасы;
5. Салихҗанова М. Р. – төркем әгъзасы.

4. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге» Уставына үзгәрешләр керту турында» каары проекты буенча халык алдында тыңлаулар уздырырга. 2022 елның 22 августында 14.00 сәгатьтә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советының утырышлар залында (Шәрләрәмә авылы, Мәктәп ур., 57 йорт).

5. Эш төркеменә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» каары проекты буенча тәкъдимнәрне өйрәнергә һәм гомумиләштерергә.

6. Әлеге каарарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы каары проекты буенча көргөн тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенчә эш төркеменә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Шәрләрәмә авыл жирлеге
Советы рәисе

Н.Н.Хужина

Сарман муниципаль районның
Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы
каарына 1 ичке күшымта
14.09.2022 ел № 54

РЕШЕНИЕ

КАРАР

№ _____

**Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районның
«Шәрләрәмә авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр керту турында**

«Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерацияндә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгэ бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр керту турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2022 елның 14 мартаңдагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына күшымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.

2. Элеге карап гамәлдәгэ законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

3. Гамәлдәгэ законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.

4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Шәрләрәмә авыл жирлеге
Советы рәисе

Н.Н.Хужина

Сарман муниципаль районның
Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы
каарына күшымта
14.09.2022 ел № 54

**«Шәрләрәмә авыл жирлеге»
муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр**

7 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында «каларның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру» сүzlәрен «жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәндә муниципаль контролъне гамәлгә ашыру» сүzlәренә алмаштырырга;

17 статьяның 10 өлешен түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) Советның норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыруны, шул исәптән аны жирле үзидарә органының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телеكومмуникация чөлтәрендә урнаштыру юлы белән яисә жирле үзидарә органының үз эшчәнлеге турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат» чөлтәрендә (PRAVO.TATARSTAN.RU) яисә муниципаль берәмлек проектында «Дәүләт һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат белән тәэмин итү турында» 2009 елның 9 февралендәгә 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып танышуны күз алдында тотарга тиеш (алга таба әлеге статьяда - рәсми сайт), муниципаль берәмлек кешеләренең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәэмин итә торган башка чараплар, кабул итегендә карарларның нигезле булуын да кертеп, шул исәптән аларны рәсми сайтка урнаштыру юлы белән күрсәтү мөмкинлеге.

Муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) Поселение Советының норматив хокукий актларында әлеге өлешнең беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, муниципаль берәмлек кешеләренең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэмин итү, шулай ук рәсми сайтның мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, гавами тыңлауларда муниципаль берәмлек халкының катнашуы өчен «Бердәм

дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

3. 17 статьяның 3 өлешендәге 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлекеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турынdagы каарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпилуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турынdagы каарлар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмалары төзү турынdagы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә»;

4. 18.1 статьяда:

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 10 пункт өстәргә:

«10) торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

6) 3 ичә өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«4. Гражданнарның җыены жирлек башлыгы яисә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнарның җыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар җыены үткәрелергә мөмкин Сарман муниципаль районы чикләрендә жирлек составына керүче торак пункт территориясенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

5. түбәндәге эчтәлекле 21.1 статья өстәргә:

«21.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуку бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча инициатив проект кертелергә мөмкин.

Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшкә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокуку шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Тикшерү актында түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблемаларны тасвирлау;

2) құрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашырууга кирәkle чыгымнарның алдан исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) планлаштырыла торган (мөмкин) финанс, мәлкәт һәм мәлкәт турында белешмәләр

(яисә) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынуучы затларның хезмәт катнашуы;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашырууга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә құrsәтү;

8) Поселение территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртип нигезендә құrsәтү;

9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмәләр.

4. Башкарма комитетка кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән гражданнар территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, аның халық мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү максатыннан каралырга тиеш.

Инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлығы, шулай ук гражданнар жыене, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау турында карар кабул итү. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы каары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсө буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Поселение халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имзалар кәгазыләрен тагалар.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына керту турында мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары хакында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар үzlәренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Үzlәренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктыха күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктыхының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән алыш 30 көн эчендә һичшикsez каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстенде эшләүне жирле бюджет турындағы каар белән каарлган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзу һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындағы кааррага үзгәрешләр керту) тиешле максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) дәвам итәргә;

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында каар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектны Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәклө вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклө чарапар қуләмендә жирле бюджет чарапары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтиҗәләрәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә тиеш,

9. Инициатив проектларны күрсәтү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе Жирлек Советының (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыенның) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукий акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлекнең башкарма комитетына берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, башкарма комитет жирлеге конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карапы белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төzelә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин итelerгә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, Жирлек территориясендә гражданнар жыены, жыельши яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы

килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны қуллану турында, аны гамәлгә ашырудың кызыксынучы затларның мәлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуды турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш.

Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттеринде күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пункттеринде старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.».

6. 25 статьяның 5 пунктындагы 7 пунктчасының 3 абзацында «, акцияләр» сүзен төшереп калдырырга;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пунктын түбәндәге редакциядә бирергә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы яисә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә бүтән документ булу;»;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пунктын түбәндәге редакциядә бирергә:

«8) Россия Федерациясе гражданлыгы яисә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы булу хокукы, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса;»;

9. 43 статьяда:

1 өлешнен 7 пунктындагы 3 абзацында «аларның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру» сүзләрен «жирлек территориясен төзекләндерү

кагыйдәләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алын тәэмин итү таләпләрен үтәү» сүзләренә алмаштырырга;

4.4. 12 өлешнең өченче абзацын түбәндәге редакциядә бирергә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Поселения территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алын тәэмин итү таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торгызуны оештыра;»;

б) 3 ичә өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

10. 44 статьяның 2 пунктындагы 2 пунктчада «(вәкиллекле) дәүләт хакимияте органында» сүзләрен «органга» сүзенә алмаштырырга;

11. Түбәндәге эчтәлекле 46.1 статья өстәргә:

«46.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәэмин итү

1. Әлеге Уставның 21.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы булып, Жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәпкә алыш, төзелә торган

инициатив проектларны гамәлгә ашыруға жирле бюджет түріндагы карап белән каралган бюджет асигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе поселок Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый һәм (яисә) хезмәт катнашуы рәвешендә дә тәэммин ителергә мөмкин.».

58 статьяда:

б) 3 ичә өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Башка муниципаль берәмлекләрнең эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен яңа таләпләр билгели торган яисә муниципаль норматив хокукый актларда элек каралган мәжбүри таләпләрне үзгәртә торган муниципаль хокукый актлары проектлары, инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен бурычлар, жирле үзидарә органнары үткәрә торган жайга салу йогынтысын Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә бәяләнергә мөмкин, моңа түбәндәгеләр керми:»

б) 3 өлешнең 5 абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Муниципаль норматив хокукый аклар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен артык бурычлар, тыюлар һәм чикләүләр кертә торган яисә аларны кертугә этәрә торган нигезләмәләрне, шулай ук эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектларының һәм жирле бюджетларның нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында уздырыла»;

13. 70 статьяда:

7 өлешнең 2 абзацына түбәндәге эчтәлекле яңа абзац өстәргә:

«- Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

өченче - жиденче абзацларны тиешенчэ дүртөнчэ - сигезенче абзацлар дип санаага;

б) З ичэ өлешне түбэндэгэ редакциядэ бирергэ:

«10. Жирлек бюджеты турындагы каар белэн түбэндэгелэр раслана:

- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каалган очракларда бюджет керемнэренең баш администраторлары исемлеге;
- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каалган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;
- чыгым төрлэренең бүлеклэрэ, бүлекчэлэрэ, максатчан статьялары, төркемнэрэ (төркемнэрэ һәм төркемнэрэ) йэ чыгым төрлэренең бүлеклэрэ, бүлекчэлэрэ, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрлэренең төркемнэрэ (төркемнэрэ һәм төркемнэрэ) һәм (яисә) чыгымнарының максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнэрэ (төркемнэрэ һәм төркемнэрэ) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, муниципаль Советның хокукий актында билгеләнгән очракларда бүлеклэрэ һәм бүлекчэлэрэ буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;
- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгэ жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;
- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбеннән каалган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) чираттагы финанс елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбеннән каалган чыгымнарының исәпкә алмыйча) расланган (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбеннән каалган чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә); чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);
- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы

бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килуче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттән тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Поселение Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.».

14. 72 статьяның 1 өлешендә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

15. 80 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:
«2. Жирлек уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Жирлек Советы каары аларны дәүләт теркәвенә алганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң әлеге Устав нигезендә, шулай ук әлеге Устав нигезендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм шулай ук Россия Юстиция министрлыгының «Россия Федерациясендә норматив хокукий актлар» порталында (<http://pravo-minjust>) урнаштыру юлы белән үз көченә керә. Жирлек башлыгы муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә қарапган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр керту турында Жирлек Уставы, муниципаль хокукий акт турында белешмәләр керту хакында хәбернамә кергән көннән алыш җиде көн эчендә әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Поселение Советы каарын «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә қарапган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр керту хакында.».

Сарман муниципаль районнының
Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы каарыны
2 нче күшүмтә 14.09.2022 ел № 54

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлекләре Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районнының Шәрләрәмә авыл жирлеге

Советы каары проектына карата гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе һәм гражданнар аның буенча фикер алышуда катнашу

1. “Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның “Шәрләрәмә авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында” Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы каары проектына тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советына түбәндәгә адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль района, Шәрләрәмә авылы, Мәктәп ур., 29а йорт.

Тәкъдимнәр эш көннәрендә махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендларда халыкка җиткерелгәннән соң 30 көн эчендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

2. Чыгыш хоқуки белән гавами тыңлауларда катнашу өчен заявкалар түбәндәгә адрес буенча бирелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль района,

Шәрләрәмә ав., Мәктәп ур., 59 йорт, шәхсән яки почта аша (конвертта “Устава турында фикер алышу”)

Гаризалар гавами тыңлаулар үткәрү датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча эш көннәрендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

Сарман муниципаль районның
Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы
каарына
З нче күшымта
14.09.2022 ел № 54

**Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге
Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның
«Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа
редакциядә кабул итү турында» каары проекты буенча гавами**

тыңлаулар уздыру

1. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү түрында» Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы карары проекты буенча гавами тыңлаулар (алга таба - гавами тыңлаулар) Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 17 статьясы нигезендә уздырыла

2. Үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен гавами тыңлауларда катнашучылар булып жирлек халкы тора, алар гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырганнар.

Гавами тыңлауларда халық алдында чыгыш ясау хокуқыннан башка шәһәрнең барлық кызыксынган кешеләре катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Гавами тыңлауларында рәислек итүче булып авыл жирлеге башлыгы тора.

Гавами тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләненең асылы, ачык тыңлаулар үткәрү тәртибе түрында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерүү, кергән тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне исәпкә алу өчен, рәис тәкъдиме буенча, житәкчө һәм секретариатның ике егъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайланы.

8. Төп нотык белән Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы депутаты, ул Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы карары белән вәкаләтле.

9. Чыгыш хокуку белән гавами тыңлауларда катнашучылар гариза бирү вакытына бәйле рәвештә чиратлылык тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 5 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел.

Гавами катнашучылар чыгыш ясаганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүченең рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәругә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Гавами тыңлаулар уздыру тәртибендә катнашучылар бозылган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алуны таләп итәргә хокуклы.

Чыгышлардан соң рәислек итүче, кирәк булганда, гавами тыңлаулар барышында эйтегән тәкъдимнәрне, искәрмәләрне ачыклау өчен, ачык тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

16. гавами тыңлауларда катнашучыларның барлық искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы рәисе имза сала һәм анда саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә эшче төркем тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә халыкка игълан ителергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин итү Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының Шәрләрәмә авыл жирлеге Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.